

ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์

ความหมายของตลาด

หมายถึง กิจกรรม การตกลงซื้อขายสินค้าและบริการ รวมทั้งปัจจัยการผลิต ตลาดในความหมายทางเศรษฐศาสตร์ จึงไม่จำกัดเฉพาะสถานที่ในการซื้อขายแลกเปลี่ยน แต่ยึดกิจกรรมของการซื้อขายแลกเปลี่ยนเป็นสำคัญ

ความแตกต่างระหว่างตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (perfectly competition) คือตลาดที่มีผู้ขายสินค้าเป็นจำนวนมาก ทำการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้ ในขณะที่ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (imperfectly competition) คือตลาดที่มีผู้ขายสินค้าน้อยรายใดรายหนึ่ง หรือหลายราย สามารถกำหนดราคาสินค้าที่ขายได้ โดยตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ ประกอบด้วย ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด ตลาดผู้ขายน้อยราย และตลาดผูกขาด

ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์

โครงสร้างตลาด (Market Structure)

แข่งขันมากที่สุด

แข่งขันน้อยที่สุด

ตลาดแข่งขัน(สมบูรณ์)
(Perfectly) Competitive Market

ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด
(Monopolistic Competition)

ตลาดผู้ขายน้อยราย
(Oligopoly)

ตลาดผูกขาด
(Monopoly)

ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์

สามารถแบ่งได้เป็น **2** ประเภทหลัก

1. ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (ราคาคงที่)
2. ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์ (ราคาไม่คงที่)
 - ตลาดผูกขาด
 - ตลาดผู้ขายน้อยราย
 - **ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด**

ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์

เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งชนิดของตลาด

- จำนวนผู้ขายในตลาด
- ความแตกต่างของสินค้า
- ความยากง่ายในการเข้าสู่ตลาด

ตลาดในทางเศรษฐศาสตร์

ชนิดของตลาด	จำนวนผู้ขายในตลาด	ความแตกต่างของสินค้า	ความยากง่ายในการเข้าสู่ตลาด
1. ตลาดแข่งขันสมบูรณ์	มากมาย	เหมือนกันทุกประการ	ไม่มีข้อกีดขวาง
2. ตลาดผูกขาด	หนึ่งราย	-	มีข้อกีดขวาง
3. ตลาดผู้ขายน้อยราย	2-3 ราย	แตกต่างกันแต่ใจแทนกันได้ดี	ยากและมีการรวมกลุ่มผู้ขาย
4. ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด	มากมาย (แต่น้อยกว่าแข่งขันสมบูรณ์)	แตกต่างกันแต่ใจแทนกันได้บ้าง	ไม่มีข้อกีดขวาง

ตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (Perfectly Competitive Market)

ลักษณะของตลาดแข่งขันสมบูรณ์

- ผู้ซื้อและผู้ขายมีจำนวนมาก
- สินค้ามีลักษณะและคุณภาพใกล้เคียงกันมาก
- ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตลาดได้โดยสมบูรณ์
- สามารถเคลื่อนย้ายสินค้าไปยังที่ต่างๆ ได้โดยสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ
- ผู้ผลิตรายใหม่ๆ สามารถเข้าสู่ตลาดได้โดยง่าย

(เป็นตลาดที่ราคาสินค้าคงที่ตลอด ผู้ขายแต่ละรายไม่สามารถกำหนดราคาตัวเอง ต้องตั้งราคาตามราคาดุลยภาพตลาด (Price Taker))

ตลาดผูกขาด (Pure Monopoly Market)

ลักษณะของตลาดผูกขาด

- มีผู้ผลิตหรือผู้ขายเพียงรายเดียว เรียกว่าผู้ผูกขาด (monopolist)
- สินค้ามีคุณลักษณะพิเศษไม่เหมือนใคร ไม่สามารถหาสินค้าอื่นมาทดแทนได้
- ผู้ผลิตสามารถกีดกันผู้อื่นไม่ให้เข้ามาผลิตแข่งขันด้วยสาเหตุใดๆ ก็ตาม

(เป็นตลาดที่ราคาสินค้าแปรผกผันกับปริมาณการขาย ผู้ขายเป็นผู้กำหนดราคา หรือ ปริมาณที่จะขาย)

ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด

ลักษณะหลายประการเหมือนตลาดแข่งขันสมบูรณ์

- มีหน่วยผลิตจำนวนมาก
- ผู้ผลิตรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ง่าย

ความแตกต่างมีเพียงประการเดียว

- สินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีความแตกต่างกันเนื่องจาก รูปลักษณะของสินค้า หรือความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภคอันเกิดจากอิทธิพลของการโฆษณา อย่างไรก็ตาม สินค้าเหล่านี้สามารถใช้แทนกันได้

(เนื่องจากสินค้าแตกต่างกันในความรู้สึกของผู้บริโภค แต่สามารถใช้แทนกันได้ จึงทำให้ผู้ผลิตบางรายสามารถขายสินค้าในราคาสูงกว่าผู้ผลิตรายอื่นได้เล็กน้อย นั่นคือ สินค้ามีความยืดหยุ่นน้อยกว่าอินฟินิตี้แต่มากกว่าของผู้ผูกขาด)

ตลาดผู้ขายน้อยราย

ลักษณะที่สำคัญของตลาดผู้ขายน้อยราย

- ตลาดที่ประกอบด้วยผู้ขาย 2 รายขึ้นไปในตลาด
- เมื่อผู้ผลิตรายใดรายหนึ่งเปลี่ยนแปลงราคาและจำนวนผลผลิตที่ขาย จะกระทบกระเทือนถึงคู่แข่งและมีการตอบโต้จากคู่แข่ง

สินค้าในตลาดนี้แบ่งได้ 2 ลักษณะ

- ผู้ผลิตแต่ละรายผลิตสินค้าเหมือนกันทุกประการ
- ผู้ผลิตแต่ละรายผลิตสินค้าแตกต่างกันแต่ใช้ทดแทนกันได้

ตลาดผู้ขายน้อยราย

การโต้ตอบกันของผู้ผลิตสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ

1. ใช้กลยุทธ์ด้านราคา (ตัดราคากัน)
2. ใช้กลยุทธ์ด้านอื่นๆ เช่น
 - พัฒนาสินค้าให้แตกต่างจากของคนอื่น (เช่น การบริการ, คุณภาพ, ภาพลักษณ์, ฯลฯ)
 - รวมหัวกันกำหนดราคาหรือปริมาณสินค้าที่จะนำออกขาย (Collusion)
 - ฯลฯ

ตลาดล้มเหลวเกิดจากกรณีใดบ้าง

- ช่วยกันวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ตลาดล้มเหลว